

Javni poziv za poticanje audiovizualnih djelatnosti i stvaralaštva – kategorija proizvodnje eksperimentalnog filma u 2024. godini – 2.rok, 12.9.2024. - obrazloženje umjetničke savjetnice za eksperimentalni film

Sunčica Fradelić, umjetnička savjetnica za eksperimentalni film

Na drugi rok Javnog poziva za poticanje proizvodnje audiovizualnih djela u kategoriji eksperimentalnog filma u 2024. godini pristiglo je ukupno četrnaest prijava. Sve prijave su zadovoljile formalne uvjete i ušle u razmatranje. Od četrnaest projekata, četiri su već prethodno prijavljivana na javni poziv, tri u kategoriji eksperimentalnog filma i jedan u kategoriji dugometražnog dokumentarnog filma.

Zastupljene su raznolike teme, od kojih se ističu preispitivanje društvenih pozicija i uloga, tehnička i tehnološka istraživanja, futurističke, znanstveno-fantastične, distopične vizure, autorefleksivnost i formalistički eksperimenti.

Pri odlučivanju sam se, kao i do sada, vodila jasnoćom prijavnice, dobro predočenom i uvjerljivom redateljskom koncepcijom, kvalitetom pripreme projekta, elaboriranom metodologijom, razinom promišljenosti i vrstom eksperimentiranja s medijem, sposobnošću povezivanja forme i sadržaja u filmsku cjelinu, utemeljenošću priloženih referenci spram relevantnih elemenata projekta, izvedivošću projekta – operativnog plana i procjenom troškovnika, te procjenom relevantnosti samog projekta u kontekstu suvremene audiovizualne produkcije.

Za sufinanciranje je predloženo i odobreno sedam filmova. Riječ je o projektima: *Dream On/Dream Off* Dalibora Barića (KAOS d.o.o.) u iznosu od 36.000,00 eura; *Suhi vrt* Karle Crnčević (Centar za dramsku umjetnost – CDU) u iznosu od 27.800,00 eura; *Beskrajni inventar* Giuseppa Chicoa i Barbare Matijević (25 FPS, udruga za audio-vizualna istraživanja) u iznosu od 30.000,00 eura; *Lunar* Bele Bračko-Milešević (Udruga Blank) u iznosu od 35.000,00 eura; *Jagodina soba* Nine Kurtele (Umjetnička organizacija Jagoda) u iznosu od 30.000,00 eura, projektni prijedlog Ane Bilankov *Leptirov zagrljaj* (Greta Creative Network) u iznosu od 35.000,00 eura i *Ukazivačice* Vide Guzmić (Studio Pangolin) u iznosu od 35.000,00 eura.

U projektnom prijedlogu za film *Dream On/Dream Off* Dalibor Barić bavi se idejom sužene stvarnosti i proširenih snova. Film je zamišljen kao dugometražni hibrid različitih žanrova antologije, znanstvene fantastike, drame, mjuzikla i trilera, a za izvedbene tehnike planirani su animacija, računalno generirana slika, motion capture, live action, found footage i umjetna inteligencija. Radnja se zbiva u imaginarnom svijetu Neurolita u kojem je čovječanstvo u potpunosti integrirano s naprednim tehnologijama umjetne inteligencije. U pretpostavljenoj budućnosti sinergija čovjeka i stroja vodi ka radikalnom tehnološkom razvoju i društvenom progresu, snovi postaju roba, a identiteti eksperiment unutar dograđenih osobnosti. Glavni lik Pola u nizu putovanja kroz svoje snove suočava se s nejasnim granicama sna i jave. Problematiziraju se egzistencijalna pitanja o naravi svijeta, svijeta kao simulakruma, sposobnost funkcioniranja u kompleksnim okruženjima i sposobnost suočavanja i procesuiranja stvarnosti.

Vizualni pristup je detaljno osmišljen i prikazan i obiluje slikama bogate fantazije. Kao dio projektnog prijedloga priložen je soundtrack filma u odmakloj fazi razvoja kroz koji je moguće pratiti i dramaturšku strukturu filma. Zreo, promišljen i autentičan autorski rukopis te izvrсна razrađenost i zaokruženost svih elemenata filma garantiraju uspješan projekt.

Konceptualno i izvedbeno potentan projektni prijedlog filma *Suhi vrt* redateljice Karle Crnčević bazira se na razmjeni šest pisama autorice koja živi u Zagrebu s prijateljicom Jenn, dizajnericom koja živi u Beirutu. Kroz pisma njih dvije razmjenjuju i osušene biljke, po jednu u svakom pismu. Biljke određuju temu pisma reflektirajući se na svakodnevnicu u kojoj njihove karakteristike dobivaju šire značenje. Razgovarajući o biljkama one istovremeno otkrivaju druge intimne i samozatajne poglede i emocije, ali i društvene slojeve, krećući od pojedinačnog, konkretnog prema općem i apstraktnijem poimanju svijeta koji svi zajedno nastanjujemo. U izvedbi jasan, u eksperimentalnom postupku zaokružen, metodologija rada zasniva se na kombiniranju zvuka čitanja teksta pisama, tišine i atmosfernih zvukova, osobnih herbarija koji postaju filmske slike kroz skeniranja i fotografiranja, stvaranja herbarija na filmskim trakama (slike bez kamere); cijanotipije, te kolažiranja stranica dnevnih novina, arhivskih snimki i 35mm fotografija iz privatnih arhiva kao fragmenata stvarnosti. Promišljen, jednostavno i kvalitetno napisan, dobro pripremljen, ovaj projekt ima sve preduvjete za uspjeh.

Giuseppe Chico i Barbara Matijević predlažu realizaciju filma *Beskrajni inventar*. Film ispituje granice stvarnog i virtualnog i zamišljeno je da koristi custom-made tehnologiju snimanja pokreta (motion capture), motor za razvoj 3D video igara, web streaming i živu izvedbu. Radnja se zasniva na razgovoru između avatara Sanjačice i francuskog psihoanalitičara, redatelja i digitalnog teoretičara Michaela Store, a odvija se u 3D animaciji skladišta koje sadrži „sve predmete ikad stvorene“. U razgovoru se dotiču tjelesnog iskustva u virtualnom okruženju, odnosima podsvjesnog i virtualnog prostora i važnosti igranja s vlastitom slikom. Projekt je izrazito dobro prezentiran i uključuje detaljno opisane postupke izvedbe i reference. Projekt je potentan, zaigran, tehnološki relevantan i dotiče se suvremenih pitanja. Proces izvedbe jednako je zanimljiv kao i planirani rezultat, a uključuje nekoliko faza montaže – prilikom izvedbe i u postprodukciji.

Prijedlog filma *Lunar* debitantice Bele Bračko-Milešević unapređena je verzija prethodne prijave istoimenog projekta i bavi se idejom ljudske potrebe za prostornom ekspanzijom, komodifikacijom, inspiriranom stvarnim događajima prenošenja pepela pokojnika na Mjesec u kapsulama. U predloženom filmu pokojnik Shoemaker, odnosno njegov duh, šeta Mjesecom i kroz njegov subjektivni kadar svjedočimo različitim audiovizualnim senzacijama: invaziji novih kapsula koje ovom p(r)obuđenom duhu unose nemir. Subjektivni kadar glavnog lika služi i kao dramaturško sredstvo čija je namjera pojačati emotivna stanja. U novoj razradi projekta, autorica dodatno obrazlaže svoju motivaciju, detaljnije opisuje postupke koje planira koristiti. U pripremu prijave uložena je velika količina truda, suradnici su pažljivo odabrani, reference razumljive i korespondiraju s postupcima na formalnoj razini. Autorica naglašava kompleksnu izradu makete Mjeseca i načina snimanja kao jedan od osnovnih eksperimentalnih tretmana filmskog prostora i filmske slike. Precizno se navode i tehnički uvjeti, oprema i metodologija rada kroz sve faze produkcije. Zvučna slika je detaljno razrađena i pojašnjena. Iako je tema prostorne ekspanzije ozbiljna i relevantna, sama radnja je ludičkog, zaigranog karaktera što projektu daje notu humora.

Projektни prijedlog umjetnice Nine Kurtele *Jagodina soba* višeslojna je priča u formi video eseja o prostoru ateljea u kojem je stvarala Jagoda Kaloper, a koji danas služi autorici kao radni, ali i društveni prostor. Kurtela gradi dijalog s umjetničkim djelovanjem i opusom Jagode Kaloper, s fokusom na njene konceptualne, likovne i audiovizualne radove, istovremeno uspostavljajući međugeneracijsku vezu kroz koju preispituje položaj žene-umjetnice u društvu i granice fizičkog i imaginarnog prostora. Vizualni sadržaj filma podijeljen je na tri dijela: stop animaciju arhivskih materijala; digitalno generirane materijale uz input snimaka tragova u prostoru ateljea – mikro snimaka prašine, otisaka na zidovima, refleksija prašine u ogledalima, *found footage* materijala pronađenih u prostoru ateljea, te koreografskih gesti izvedenih unutar replike prostora ateljea. Metodologija i pristup svakoj od tri cjeline detaljno su razrađeni i pripremljeni za produkciju uz uvjerljive vizualne reference. Uz relevantnu temu, razrađenu pripremu i pažljivo odabran tim suradnika s bogatim iskustvom, projekt ima sve preduvjete za kvalitetnu realizaciju.

Ana Bilankov bavi se temama migracija i međuprostora, kako osobnih, tako i kolektivnih te na tom tragu njen novi projekt *Leptirov zagrljaj* tematizira znanstvena istraživanja o endemskim i migratornim vrstama leptira na otoku Šolti, koji, u potrazi za hladnijim krajevima, dolijeću s područja sjeverne Afrike i Bliskog istoka. Migracije leptira postaju polazišna točka za mapiranje geopolitičkog prostora i društvenih zbivanja ilustriranih različitim asocijativnim slikama. Projekt je nastavak prethodnog filma *Dohvatiti sunce: El Shatt* koji je obrađivao povijesno i osobno sjećanje i zaborav u kontekstu suvremenih društveno-političkih zbivanja. Za stilski pristup autorica predlaže vizualno poetično komponiranje slika, a kao uzore navodi Deborah Stratman, Chantal Akerman, Jamesa Benninga... ističući interes za apstraktne filmske strukture i vertikalnu naraciju. Postupci i metodologija su razrađeni i dobro opisani, a predviđa se nastavak suradnje sa snimateljem Borisom Poljakom. Priprema prijedloga uz treatment, uključuje planirani scenoslijed, detaljne vizualne materijale, reference, montažne postupke i zvučnu sliku.

Vida Guzmić predlaže filmski esej *Ukazivačice* u kojem tematski obrađuje prostore ukazanja s fokusom na Međugorje. Uz Međugorje, obrađuje prostore Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Austrije, Francuske, a služiti će se i arhivskim materijalima iz 80-ih. Nastoji dekonstruirati postojeće narative proizišle iz geopolitičkih promjena i tradicionalnih običaja te ih ponovno uspostaviti kroz medijsku analizu i teoriju feminističkih tendencija u ruralnom i religijskom kontekstu. Guzmić tijekom protekle dvije godine umjetničkog istraživanja prikuplja brojne materijale koje planira koristiti u svom radu – uz karakteristične arhivske materijale, tu je i sitna plastika: od masovno proizvedenih figurica Gospe do autentičnih, ručno izrađenih objekata pagansko kršćanske kulture, ali i predmeta koje su koristile zemljoradnice poput alata za obradu zemlje, te predmeta vezanih uz žensko reproduktivno zdravlje. Postupci su razrađeni kroz kolažne animacije, montažu postojećih materijala i eksperimentiranje s digitalnim i analognim tehnikama. Zvuk se sastoji od naracije, dopune slici i pjevanja tradicionalnih erotskih pjesama u suradnji s Barbarom Majnarić. Kvalitetan tim suradnika i suradnica također ulijeva povjerenje da će projekt rezultirati vrijednim ostvarenjem.